

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lenky Oulíkové a soudců Mgr. Miroslava Makajeva a Mgr. Martiny Kotouček Mikoláškové v právní věci

žalobce: JUDr. V. P. T., Ph.D.
bytem X

proti

žalovanému: Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Příbrami
sídlem nám. T. G. Masaryka 145, Příbram

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

- I. Určuje se, že zásah žalovaného spočívající v nevyplacení příspěvku pro solidární domácnost za březen 2023 dle § 8 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném do 30. 6. 2023, je nezákonný
- II. Žalovanému se přikazuje, aby do dvou týdnů od právní moci rozsudku vyplatil žalobci příspěvek na solidární domácnost za březen 2023 ve výši 12 000 Kč.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobci se z účtu Krajského soudu v Praze vrací přeplatek na soudním poplatku ve výši 3 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků, průběh soudního jednání

1. Žalobce se podanou žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), původně domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 1. 6. 2023, jímž žalovaný zamítl jeho žádost o vyplacení příspěvku pro solidární domácnost č. X ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen zákon č. 66/2022 Sb.), kterou podal prostřednictvím elektronického formuláře (webové aplikace Ministerstva práce a sociálních věcí).

2. Žalovaný na žádost reagoval skrze aplikaci zprávou, že žádost lze uplatnit pouze za jeden měsíc zpětně. Umožnil však žalobci, aby doložil skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek a osvětlil důvod, proč žádá o příspěvek více měsíců zpětně. Jelikož žalobce tyto důvody nedoložil, žalovaný příspěvek pro solidární domácnost neposkytl.
3. Žalobce v žalobě namítal, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť žalovaný jej nijak neodůvodnil, pouze bylo v aplikaci u žádosti č. X uvedeno „Zamítnuto“. Vzhledem k tomu, že zákonodárce výslovně vyloučil úpravu řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a žalobce tak neměl možnost podat jakékoli opravné prostředky, obrátil se na zdejší soud s žalobou a navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce podal prostřednictvím elektronického formuláře (webové aplikace Ministerstva práce a sociálních věcí) žádost o příspěvek na solidární domácnost za měsíc březen 2023, avšak žádost obsahovala nedostatky, a proto žalovaný žalobce vyzval, aby se dostavil na úřad práce. Ve výzvě byl poučen, že žádost lze uplatnit pouze za jeden měsíc zpětně. Žalobce přitom neuvedl žádný vážný důvod, proč podal žádost až v květnu 2023, ve které uplatnil nárok za měsíc březen 2023. Oznámením žalovaného ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. UP/584376/2023/NH, č. j. 4605/2023/CBR, byla žádost žalobce zamítnuta. Žalovaný postupoval podle § 8 zákona č. 66/2022 Sb., v souladu s nařízením vlády č. 205/2022 Sb., jakož i v souladu s pracovními postupy Ministerstva práce a sociálních věcí. Příspěvek pro solidární domácnost se vyplácí zpětně za kalendářní měsíc, v němž bylo poskytnuto bezplatné ubytování cizinci s udělenou dočasnou ochranou, a to minimálně v délce 16 po sobě jdoucích dnů, v těchto 16 dnech musí ubytovaná osoba plnit také podmínku udělené dočasné ochrany. Dle pracovního postupu lze příspěvek přiznat i za jiné měsíce, avšak pokud lze předpokládat, že se „jedná o účelné jednání“, nemusí být dávka za tyto měsíce přiznána. Žalobce si první žádost o příspěvek pro solidární domácnost podal již v březnu 2023 a uplatnil v ní nárok za předcházející kalendářní měsíc únor 2023. Byl si tedy vědom, že se příspěvek vyplácí za předchozí kalendářní měsíc. Žalobce jako důvod pro pozdější žádost o příspěvek uvedl, že se k podání žádosti dříve nedostal, což dle žalovaného nelze považovat za vážný důvod, pro který by mu mohl být nárok přiznán. V řízení o příspěvku se navíc nepostupuje dle správního řádu, a proto v dané věci nebylo vydáno žádné rozhodnutí a nelze hovořit o nepřezkoumatelnosti, neboť žádný právní předpis žalovanému neukládá odůvodnit takové „rozhodnutí“. V dané věci bylo pouze vyhotoveno oznámení o zamítnutí žádosti, ve kterém byly uvedeny důvody pro zamítnutí (žádost lze uplatnit pouze 1 měsíc zpětně), avšak oznámení bylo toliko založeno do spisu. Nejedná se však o klasický správní spis a oznámení žalobci nebylo doručováno dle správního řádu. Dle žalovaného lze o příspěvek žádat toliko prostřednictvím mobilní/webové aplikace a o jeho způsobu vyřízení je rovněž informován v této aplikaci. Jakmile žalovaný v programu vyhotoví oznámení, aplikace odešle žalobci vyrozumění o vyřízení jeho žádosti. Pokud by žalobce požadoval osobní předání písemného oznámení, žalovaný by mu jej poskytl, tak se však v projednávaném případě nestalo.

5. Žalobce v replice ze dne 19. 7. 2023 doplnil, že rozhodnutí žalovaného může být podrobeno přezkumu ve správním soudnictví a jako takové by tedy mělo obsahovat odůvodnění. Pro soudní rozhodnutí je rozhodující jen to rozhodnutí, které žalovaný skutečně žalobci odeslal, nikoliv jakékoli interní rozhodnutí. Dále uvedl, že žalovaný nebyl oprávněn jednostranně stanovit prekluzivní lhůtu k podání žádosti o vyplacení příspěvku na solidární domácnost. Žalovaný může ukládat povinnosti jen v rozsahu zákonného zmocnění. Z žádného právního předpisu přitom neplyne, že by žalobce musel podat žádost o vyplacení příspěvku nejpozději ve lhůtě jednoho měsíce od vzniku nároku na dávku. Pracovní postup, na který odkazuje žalovaný, v tomto směru není závazný.

Změna žalobního typu s ohledem na právní náhled soudu

6. Soud se nejprve soustředil na posouzení povahy žalobou napadeného postupu žalovaného ve věci žádosti o příspěvek na solidární domácnosti. Dospěl přitom k závěru, že postup žalovaného spočívající ve vydání oznámení o odmítnutí žádosti o příspěvek na solidární domácnost není pro nedostatek formy správním rozhodnutím ve smyslu dle § 65 odst. 1 s. ř. s., kterému by se mohl žalobce bránit žalobou proti správnímu rozhodnutí podle § 65 s. ř. s., nýbrž faktickým úkonem žalovaného, ve kterém lze potenciálně spatřovat nezákonný zásah, proti němuž se žalobce může případně bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. Důvody, které soud vedly k závěru, že oznámení o odmítnutí žádosti v nyní řešeném případě není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s a nelze proti němu brojit žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, pak nachází oporu v recentních judikaturních závěrech (nejenom) správních soudů.
7. Předně je nutno připomenout, že Městský soud v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 17 A 69/2022 předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 66/2022 Sb., podle kterého se na řízení o příspěvku na solidární domácnost nepoužije správní řád. Ústavní soud usnesením ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 25/23, návrh Městského soudu v Praze odmítl pro zjevnou neopodstatněnost. Dospěl přitom k závěru, že výluka uplatnění správního řádu se v tomto případě opírá o legitimní a ústavně konformní důvody, a současně zdůraznil, že *z obsahu tohoto zákonného ustanovení je zjevný úmysl zákonodárce vytvořit rychlý a efektivní systém, který by pružně reagoval na potřebu výplaty dávky pro velké množství osob, které se rozhodly solidárně pomoci osobám prchajícím před ozbrojeným konfliktem*. V této souvislosti pak dále Ústavní soud doplnil, že úprava příspěvku pro solidární domácnost (včetně prováděcího nařízení vlády č. 73/2022 Sb., o příspěvku na solidární domácnost, které stanoví pouze výši příspěvku) explicitně neuvádí, že by kladné rozhodnutí bylo nutné činit formou samostatného rozhodnutí o vyhovění žádosti.
8. Městský soud v Praze se v navazujícím rozsudku ze dne 31. 3. 2025, č. j. 17 A 69/2022-77, pak dále zabýval otázkou, jak má správní orgán postupovat v situaci, kdy hodlá nevyhovět žádosti o příspěvek, neboť textace § 8 zákona č. 66/2022 Sb., na to přímo neposkytuje žádnou odpověď. Nevyplývá z něj ani to, že by s nečinností správního orgánu, tj. s nevyplacením příspěvku, zákon spojoval určitý právní důsledek (srov. § 79 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Dospěl k závěru, že jestliže správní orgán nemá zákonem uloženou povinnost učinit určitý formalizovaný úkon, nehodlá-li vyhovět žádosti žadatele, bude se zpravidla jednat o úkon faktický, v případě nečinnosti tedy o omisivní zásah dle § 82 s. ř. s. Zákonodárce neuložil žalovanému učinit formalizovaný úkon (resp. jakýkoli úkon), který by soud mohl

přezkoumávat z hlediska toho, zda má materiální znaky rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s. (viz též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2025, č. j. 10 A 118/2023-45).

9. Pro srovnání pak Městský soud v Praze poukázal na případy, ve kterých je v neprovedení určitého faktického úkonu spatřován zásah, a to např. nezapsání osoby do seznamu advokátních koncipientů či do seznamu advokátů (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021, č. j. 5 As 462/2019-35, Sb. NSS 4257/2021, ze dne 2. 2. 2024, č. j. 6 As 275/2023-19, Sb. NSS 4651/2025), nevyplacení dávky ošetřovného (rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 5. 2020, č. j. 25 A 13/2020-41) nebo nevyplacení úroku z neoprávněného jednání správce daně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2015, č. j. 2 Afs 234/2014-43, Sb. NSS 3290/2015). Ani v jednom z těchto případů zákon neupravuje, že by správní orgán měl vůči dotčené osobě učinit nějaký formalizovaný úkon, nehodlá-li jí vyhovět. Vzhledem k uvedenému dospěl Městský soud v jím projednávané věci k závěru, že je nutné žalobce vyzvat k úpravě žaloby z nečinnosti na zásahovou podle § 82 a násl. s. ř. s. Tento postup následně potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 8. 2025, č. j. 7 Ads 72/2025-37, kterým rozhodoval o kasační stížnosti proti citovanému rozsudku Městského soudu v Praze.
10. Zdejší soud dospěl k závěru, že se nemá důvodu od výše citované judikatury odchýlit. V podrobnostech soud též odkazuje na obsah usnesení ze dne 2. 12. 2025, č. j. 41 A 45/2023-37, kterým žalobce vyzval, aby upravil žalobu tak, aby její náležitosti odpovídaly žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 82 a násl. s. ř. s.
11. Následně žalobce ve vyjádření ze dne 19. 1. 2026 upravil svůj žalobní petit tak, aby soud určil, že zásah spočívající v nevyplacení příspěvku pro solidární domácnost za březen 2023 je nezákonný, a současně žalovanému přikázal vyplatit příspěvek na solidární domácnost ve výši 12 000 Kč, a to do dvou týdnů od právní moci rozsudku.

Posouzení věci soudem

12. Soud se v mezích žalobních bodů zabýval tím, zda lze dospět k závěru o nezákonnosti zásahu žalovaného, přičemž shledal, že žaloba je důvodná (§ 87 odst. 3 s. ř. s.). Soud rozhodl za splnění podmínek pro rozhodnutí ve věci bez nařízení ústního jednání (§ 51 s. ř. s.). Dokazování soud neprováděl, neboť listiny předložené žalobcem (protokol ze dne 22. 5. 2023 a žádost za měsíc březen 2023 s vyznačením zamítnutí) jsou součástí správního spisu. Přestože screenshot celého znění žádosti, který žalobce přiložil k žalobě, není součástí správního spisu, soud jej zaslal žalovanému a umožnil mu se s jeho obsahem seznámit a vyjádřit se k němu (srovnej § 51 odst. 1 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2026). Žalovaný obsah žádosti nikterak nerozporoval.
13. Úvodem soud předesílá, že pokud se žalobce v soudním řízení správním o zásahové žalobě domáhá určení nějakého nároku vůči správnímu orgánu, musí správní orgán vznášet argumentaci, proč žalobci takový nárok nenáleží. Povinností správního soudu je se s touto argumentací poté vypořádat. V případě, že správní orgán zůstane pasivní, správnímu soudu nezbyvá než *sua sponte* zjistit skutkový stav v takové míře, aby o věci mohl rozhodnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2025, č. j. 21 Ads 113/2025-25). Tak tomu je i v nyní projednávaném případě.

K tvrzené opožděnosti žádosti a zániku nároku

14. Sporná je v nyní projednávané věci především otázka, zda v důsledku data podání žádosti došlo k zániku nároku na výplatu příspěvku na solidární domácnost, či nikoliv. Žalovaný je toho názoru, že žalobce byl povinen žádost podat *bezprostředně následující měsíc* po vzniku nároku na příspěvek, tedy do konce dubna 2023. Protože však žalobce podal žádost o příspěvek za měsíc březen 2023 až v květnu 2023, žalovaný jí nevyhověl. Touto okolností se soud zabýval nejdříve, neboť v případě, že by dal za pravdu žalovanému a žádost žalobce by skutečně byla opožděná (a současně by se s touto opožděností pojila ztráta nároku na výplatu dávky), bylo by nadbytečné zkoumat, zdali žádost žalobce odpovídá zákonným náležitostem.
15. Pro posouzení, zda nárok žalobce skutečně zanikl, či nikoliv, je rozhodné, zda právní úprava příspěvku pro solidární domácnost podle § 8 zákona č. 66/2022 Sb. ve znění účinném v době podání žádosti zakládala prekluzivní lhůtu, podle níž by bylo možné o příspěvek za březen 2023 požádat nejpozději v dubnu 2023 (tj. pouze do konce měsíce následujícího po vzniku nároku).
16. Soud souhlasí s žalobcem, že zákon č. 66/2022 Sb. ve znění do 30. 6. 2023 nezakládá časové omezení pro zpětné podání žádost o solidární příspěvek. Ustanovení § 8 odst. 2 citovaného zákona pouze stanovilo, že se příspěvek poskytuje na žádost, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží. Právní úprava rozhodná pro žádost žalobce tak zjevně upravovala výhradně okamžik, kdy mohla být žádost podána *nejdříve* (nebylo možné žádat před koncem měsíce, za nějž příspěvek náležel), nikoliv *nejpozději*. Nestanovila tak prekluzivní lhůtu pro podání žádosti, s níž by se pojil případný zánik nároku na příspěvek. Závěr žalovaného, že byl žalobce povinen o příspěvek zažádat nejpozději do konce dubna 2023, tak nemůže obstát, neboť nemá oporu v zákoně. Za situace, kdy zákonná úprava s prekluzivní lhůtou k podání žádosti nepočítala, nebylo možné, aby žalovaný (svévolně) podmínil zachování nároku povinností žalobce vysvětlit důvody, které jej k žádosti uplatněné za více měsíců zpětně vedly.
17. Soud dále uvádí, že až zákonem č. 75/2023 Sb. byl s účinností od 1. 7. 2023 (tedy *po* datu podání žádosti žalobce a po vzniku jeho nároku na příspěvek) ustanovením § 8 odst. 7 zaveden odkaz na „prekluzivní mechanismus“ doposud vztahený toliko k humanitární dávce, z nějž zjevně vycházel žalovaný i ve vztahu k příspěvku na solidární domácnost. Od 1. 7. 2023 tak *nově* i ve vztahu k příspěvku na solidární domácnost platilo, že *nárok na výplatu dávky na kalendářní měsíc, na který vznikl nárok splněním podmínek stanovených tímto zákonem, zaniká, pokud do konce tohoto kalendářního měsíce nebyla podána žádost o dávku na tento kalendářní měsíc* (§ 6 odst. 6 věta druhá zákona č. 66/2022 Sb.). Pro nyní posuzovanou věc je však rozhodné, že právní úprava účinná jak v době, kdy si žalobce podal žádost o solidární příspěvek, tak v době, kdy mu žalovaný prostřednictvím webové aplikace sdělil, že žádosti nevyhoví, prekluzivní lhůtu, jejímž marným uplynutím by nárok na příspěvek zanikl, nezakládala. Pozdější změny právních předpisů nemohou jít k tíži žalobce, tj. nelze právní úpravu aplikovat retroaktivně. Lze pouze poznamenat, že novela přijatá s účinností od 1. 7. 2023 naznačuje, že si zákonodárce byl vědom dosavadní mezery a nejednotnosti právní úpravy, která odporovala zavedenému postupu správních orgánů (k tomu viz níže) a nekonzistentně se odlišovala od humanitární dávky. I systematický výklad (konkrétně zásada zohlednění předúčinného práva – srovnej Wintr, J.: *Metody a zásady interpretace práva*, 2. vydání, Auditorium, Praha 2019, str. 279–281) tedy vede soud

k závěru, že dle právní úpravy účinné do 30. 6. 2023 nebyl nárok na výplatu dávky podmíněn jejím uplatněním v měsíční prekluzivní lhůtě.

18. Z vyjádření žalovaného je dále zjevné, že předestřené časové omezení existence nároku na příspěvek pro solidární domácnost žalovaný dovozoval z pracovních postupů Ministerstva práce a sociálních věcí – dávky a podpora pro občany z Ukrajiny s dočasnou ochranou účinnými ke dni 18. 5. 2023. Ze str. 23 citovaného interního předpisu, který je součástí správního spisu, přitom vyplývá následující: „*PPSD (příspěvek na solidární domácnost – pozn. soudu) se poskytuje (vyplácí) zpětně za kalendářní měsíc, v němž bylo poskytnuto bezplatné ubytování cizinci s udělenou dočasnou ochranou (...). Dávku lze přiznat i za jiné měsíce než měsíc předcházející žádosti. ALE pokud bude předpoklad, že se jedná o účelné jednání (nejsou k tomu žádné vážné důvody), nemusí být dávka přiznána i za jiné měsíce než měsíc předcházející měsíci žádosti (v 8 odst. 2 zákona č. 66/2022 Sb. je mj. zakotveno, že se PPSD poskytuje na žádost, a to uplynutím kalendářního měsíce, za který náleží).*“ Interní předpisy žalovaného tak počítaly s možnou propadnutelností nároku na příspěvek za předpokladu, že by žádost byla opožděná (uplatněná za pozdější měsíc než měsíc bezprostředně přecházející) a odpovídala by „účelovému jednání“ (pro opožděnost ze strany žadatele nebyly dány vážné důvody). Takto interním předpisem vymezené podmínky však nemají oporu v § 8 odst. 2 zákon č. 66/2022 Sb. ve znění rozhodném pro projednávanou věc. V demokratickém právním státě přitom nelze připustit, aby veřejná moc v rozporu se zásadou zákonnosti při výkonu veřejné moci (srov. čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny) odepřela subjektivní veřejné právo pouze na základě interního nařízení správního orgánu.
19. K obdobnému závěru ostatně dospěl Ústavní soud v již citovaném usnesení ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 25/23, ve kterém zdůraznil, že nemohlo jít k tíži žadatele o příspěvek na solidární domácnost, pokud namísto podání prostřednictvím elektronického formuláře, jehož existence (a nutnost využití) byla ukotvena výhradně v interních předpisech správního orgánu, podal žádost datovou schránkou podle § 18 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Ústavní soud také uvedl, že názor městského soudu, že ze zákona nevyplývalo omezení způsobu podání žádosti, tudíž ani omezení výhradně na elektronický formulář publikovaný na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí, se mu jeví jako „přesvědčivý a správný“ (body 28-29 usnesení). Byť se Ústavní soud vyjadřoval spíše ke způsobu podání žádosti, a nikoliv k otázce případné lhůty k jejímu podání, lze vyslovené závěry vztáhnout i na nyní projednávanou věc. Současně též vyvrací i nesprávné (avšak pro projednávanou věc nerozhodné) tvrzení žalovaného ve vyjádření k žalobě, že o příspěvek na solidární domácnost bylo možné žádat pouze prostřednictvím internetové aplikace.
20. Dále soud podotýká, že pokud je žalovaným tvrzené časové omezení pro podání žádosti bez zákonného podkladu, nemůže být relevantní ani úvaha žalovaného, že si žalobce musel být vědom toho, že se příspěvek na solidární domácnost vyplácí za předchozí kalendářní měsíc, neboť již v březnu 2023 podal žádost, v níž uplatnil nárok za únor 2023. Ani předchozí postup žalobce v jiných řízeních nemůže zhojit absenci zákonného podkladu pro tvrzený zánik nároku na výplatu příspěvku, a tedy nahradit zákonnost. Žalovaný jako správní orgán může státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Zároveň nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá (čl. 2 odst. 4 Ústavy). Ze stejného důvodu (absence zákonné úpravy) se soud nezabýval ani tím, zda žalobce doložil či nedoložil vážné

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

důvody pro „opožděné“ podání žádosti, neboť ani s tímto podmiňovacím mechanismem zákonná úprava zjevně nepočítala (navíc z výkladu výše plyne, že jeho žádost nebyla opožděná).

21. Současně žalovaným vyžadovaný nejzazší termín pro podání žádosti (konec dubna 2023) nepředstavoval akceptovatelnou správní praxi. V obecné rovině sice bylo správními soudy aprobováno, aby soud přezkoumal postup správních orgánů i z hlediska jeho souladnosti s vnitřním předpisem, který není jinak obecně právně závazný. Šlo o situace, v nichž obecně závazný právní předpis výslovně neupravoval postup správních orgánů, přičemž interní předpis upravoval postup, který založil nepochybně a všeobecně dodržovanou správní praxi. Na straně adresátů veřejné správy tak vzniklo legitimní očekávání podléhající právní a soudní ochraně, tudíž odchýlení se od této praxe v jednotlivém případě by představovalo libovůli, která je v právním státě dle čl. 1 odst. 1 Ústavy nepřijatelná [srov. např. nálezy ze dne 23. 1. 2008 sp. zn. I. ÚS 520/06 (N 18/48 SbNU 195), body 10 a 11; ze dne 18. 11. 2010 sp. zn. IV. ÚS 3207/07 (N 230/59 SbNU 347), dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2007, č. j. 7 Afs 45/2007-251, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132]. **Podmínkou postupu podle citované judikatury nicméně je, že jde o praxi, která se nachází intra legem, tj. je myslitelným výkladem práva.** Vycházel-li postup úřadu práce z interního předpisu jdoucího k tíži adresátů práva *contra legem*, nejde o akceptovatelnou praxi, jíž by byl soud vázán.
22. Nevyplacení příspěvku na solidární domácnosti žalobci tak bylo zjevně založeno na interním pravidle žalovaného, které nemělo oporu v zákonné úpravě, a nebylo tak možné jej v neprospěch žalobce použít.

K náležitostem žádosti o příspěvek pro solidární domácnost

23. Soud následně přikročil k posouzení žádosti žalobce z hlediska splnění podmínek zákona č. 66/2022 Sb. Vycházel přitom ze znění zákona (a nařízení vlády č. č. 205/2022 Sb.) účinného ke dni podání žádosti žalobce, neboť k tomuto dni měl splnění zákonných podmínek pro vyplacení příspěvku posoudit žalovaný. Z obsahu spisového materiálu a printscreenu žádosti, kterou žalobce přiložil k žalobě, je zjevné, že žádost obsahuje veškeré náležitosti dle § 8 odst. 2 písm. a) až f) a § 8 odst. 3 věty čtvrté zákona č. 66/2022 Sb. Tato skutečnost není mezi účastníky sporná.
24. Soud na tomto místě opakuje, že řízení o zásahové žalobě je řízení nalézací, nikoli přezkumné, soud je tudíž oprávněn i povinen učinit posouzení žádosti žalobce namísto žalovaného (viz bod 13 rozsudku). Nutno však dodat, že ze zákona nevyplývá, že by se žalovaný při posuzování vzniku nároku na vyplacení příspěvku měl nutně zabývat i něčím dalším než posouzením, zda má žádost veškeré zákonné náležitosti (za předpokladu, že žalovaný nemá poznatky vyvracející pravdivost skutečností v žádosti uvedených). Pokud by je nesplňovala, nevznikl by žalobci nárok na vyplacení příspěvku a žalovanému povinnost jej vyplatit.
25. V této souvislosti soud nepřehlédl, že žalobce ve své žádosti požadoval příspěvek na solidární domácnost za čtyři ubytované cizince s dočasnou ochranou. V reakci na výzvu soudu však žalobce přípisem ze dne 19. 1. 2026 vymezil požadovanou částku na částku odpovídající třem ubytovaným osobám, tedy 12 000 Kč (čemuž uzpůsobil i znění petitu). Ve vztahu k těmto třem osobám přitom soudu nevznikly pochybnosti o tom, že jim bylo ubytování v březnu 2023 v nemovitosti uvedené v žádosti skutečně poskytováno po zákonem požadovanou Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

minimální dobu 16 dnů v příslušném kalendářním měsíci (dle žádosti žalobce od 12. 3. 2022 do dne podání žádosti).

26. Lze tak uzavřít, že žalobci svědčí nárok na vyplacení příspěvku na solidární domácnost za březen 2023 a současně existuje platně podaná žádost žalobce, která splňuje veškeré zákonné podmínky § 8 zákona č. 66/2022 Sb. Žalovaný však do dnešního dne žádosti nevyhověl faktickým poskytnutím dávky, a dopustil se tak vůči žalobci nezákonného zásahu spočívajícího v nevyplacení příspěvku na solidární domácnost za březen 2023. Soud proto žalovanému nařídil příspěvek vyplatit. Výše příspěvku určená soudem se odvíjí od počtu ubytovaných osob za měsíc březen 2023. Soud vychází z toho, že žalobce podle obsahu protokolu ze dne 22. 5. 2023 poskytoval ubytování v režimu nesdíleného ubytování. Pro tento režim stanoví nařízení vlády č. 205/2022 Sb. paušální výši příspěvku podle počtu ubytovaných osob, které lze pro daný kalendářní měsíc zohlednit; pro tři ubytované osoby pak činí příspěvek 12 000 Kč [§ 1 odst. 1 písm. b) bod 3 citovaného nařízení].

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. S ohledem na shora uvedené soud shledal žalobu důvodnou, přičemž podle § 87 odst. 2 s. ř. s. rozhodl o tom, že zásah žalovaného je nezákonný, a dále žalovanému přikázal, aby vyplatil žalobci příspěvek; pro tento úkon žalovaného soud určil lhůtu dvou týdnů. Tuto lhůtu soud stanovil s přihlédnutím k tomu, že se nejedná o složitý úkon žalovaného.
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem III tohoto rozsudku podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Plně procesně úspěšnému žalobci náklady nevznikly.
29. Výrok IV o vrácení přeplatku na soudním poplatku žalobci nachází oporu v § 10 odst. 1 věta druhá zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého bylo-li na poplatku zaplacen více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Žalobce původně uhradil soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 s. ř. s., která je dle položky 18 bod 2. písm. a) Sazebníku soudních poplatků zpoplatněna částkou 3 000 Kč. Nicméně jelikož je toto řízení od soudního poplatku osvobozeno dle § 11 odst. 2 písm. b) zákona o soudních poplatcích, žalobce nebyl soudní poplatek povinen hradit, a proto mu soud zaplacenou částku vrátil zpět.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 5. března 2026

Mgr. Lenka Oulíková v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.